

Oke

Oké column

Is 'Ik denk, dus ik ben' in Oegstgeest bedacht?

Oegstgeest heeft grote denkers gekend. Hij heeft er maar kort gewoond, maar Descartes is er daar een van. Hij is vooral bekend om zijn uitspraak "Ik denk, dus ik ben". Dat bleek een one-liner van formaat! Van 1641 tot 1643 woonde deze Franse denker op het kasteel Endegeest. Een beeld van hem op het binnenplein van het kasteel eert zijn aanwezigheid in ons dorp. Op alle lijstjes van wereldwijde invloedrijke filosofen prijkt zijn naam. Hij bracht zijn ideeën naar voren in een tijd van grote onzekerheid, want er waren een Reformatie en een reeks godsdienstoorlogen gaande. Er was daardoor naast onzekerheid ook veel twijfel. "Ik denk, dus ik ben" is het product van radicale twijfel. God bestaat misschien niet, maar hij wel, want Descartes zegt daarmee dat hij niet kan twifelen aan het feit dat hij twijfelt en dat er dus iemand is die twijfelt. Ikzelf besta daarom onomstotelijk.

Aan het begin van de 17e eeuw probeerde deze denker vanuit die twijfel een nieuw filosofisch systeem te ontwikkelen. Descartes kwam publiekelijk tot zijn Ik-denk-dus-ik-ben-stelling in het werk Principia philosophiae uit 1644. Dat werkstuk bevatte de beginselen van de filosofie en een systematische uitwerking van zijn gedachten. Daarvoor had hij in een anoniem geschreven boek de beroemde zin "Ik denk, dus ik ben" al eens als proefballoonnetje opgeschreven. Maar in 1644, na twee jaren in Oegstgeest gewoond te hebben, durfde hij het dus publiekelijk te zeggen. Descartes had toen kennelijk genoeg lef verzameld. Dat was nodig want tegen heilige huisjes schoppen vergt lef. Descartes was vooral huiverig voor theologische conflicten; door dit boek kwam hij toch in aanvaring met de Katholieke kerk want in 1663 werden zijn werken op de lijst van verboden boeken gezet.

Wat mij intrigeerde was die datum: 1644! Dat is interessant omdat Descartes van 1641 tot 1643 in Oegstgeest woonde. Heel simpel geredeneerd heeft Descartes de jaren vóór 1644 aan zijn boek gewerkt. Is de beroemde gedachte "Ik denk, dus ik ben" in Oegstgeest bedacht en kenbaar gemaakt aan het grote publiek? Arjan de Kok

Opbrengst Hersenstichting

GEVEN ■ De Hersenstichting-collecte zit er op en de collectanten in Oegstgeest hebben weer een mooi bedrag bij elkaar opgehaald.

In totaal is er 3.613,00 euro binnengekomen. De Hersenstichting bedankt collectanten en gulle gevers. Verdere informatie over geven en inhoud is te vinden op www.hersenstichting.nl.

'De meest verzenkende passie die je je kan indenken'

■ Jacob Bogaart over de in Oegstgeest geboren componist Leander Schlegel

MUZIEK ■ Onbekend maakt onbemind, maar niet voor Jacob Bogaart. 'De minst Nederlandse pianist van Nederland' vertolkt zondag in de Paulus muziek van componisten die in hier werkten.

Het belooft een fascinerende vogelvlucht over vier eeuwen Nederlandse klaviermuziek, mondeling toegelicht. Om het internationale belang ervan te onderstrepen ook Liszt en Chopin. Aanvang 16.00 uur. Bogaart studeerde piano en orkest-directie aan het Mozarteum Salzburg en behaalde rap het solisten-diploma. Vervolgens bezocht hij de Accademia di Santa Cecilia in Rome. Hij trad op met dirigenten van naam en faam, reisde concorderend de wereld rond, werkte samen met beroemde strijkkwartetten en hij is de pianist van de internationaal gevierde mezzosopraan Elisabeth van Magnus. Na vijf jaar Parijs keerde Bogaart in 1980 terug in Nederland. Eenmaal hier werkte hij mee aan een programma over culturele veranderingen in Nederland rond 1900. Kende hij muziek van Nederlandse componisten? Nauwelijks. Aldus toog hij naar het Gemeentemuseum in Den Haag en doorzocht er stapels. "Er zaten juweeltjes tussen van Dirk Schäfer, Alphons Diepenbrock, Jan Brandts Buys en Leander Schlegel. Deze kwamen op mijn eerste lp." Over Schlegel (1844-1913), in Oegstgeest geboren, in Leiden getogen en

Jacob Bogaart in zijn studeerkamer. | Foto Hans van der Woerd

tot in Wenen geliefd: "Het is de meest verzenkende, verschroeiende passie die je je kan indenken, maar dan gestileerd en met smaak." Tussen de drukke bedrijven door, Bogaart was intussen ook hoofd van de afdeling muziekregie van de NOB - leidde opnamen "van Concertgebouworkest tot accordeonorkest" -, bleek er telkens aansporing zich verder in Nederlandse composities te verdiepen.

Gevraagd naar zijn solistencarrière zegt hij in Pianowereld: "Het heeft me altijd verbaasd dat een man als Brendel in elke grote stad van de wereld een jaar lang om de drie dagen hetzelfde repertoire speelt. Ik heb er grote bewondering voor dat je dat opbrengt en dat je jezelf elke keer weer kunt vernieuwen en motiveren, maar ik begrijp er niets van. Ik raak al lichtelijk geïrriteerd als men-

sen drie keer achtereen hetzelfde woord gebruiken." Geen wonder, Bogaart is sinds zijn vroege jeugd ook actief op diverse terreinen van de beeldende kunst; hij schildert prachtig en hij restaureert schilderijen, wist de hand te leggen op verf die niet meer gemaakt wordt. Kaarten: Bij de Rijnlandse Boekhandel, of via tickets@musaix.org. www.muziekkamer-oegstgeest.org

Platform Kunst, Cultuur en Erfgoed III

ONTMOETING ■ Het Platform voor Kunst, Cultuur en Erfgoed in Oegstgeest, dat in augustus 2016 startte, is een 'ontmoetingsplaats' voor mensen en organisaties die zich inzetten voor kunsten, cultuur en erfgoed in Oegstgeest en dat ook graag samen met anderen willen doen. De circa 20 deelnemers aan het platform zijn van heel verschillende komaf: variërend van Bibliotheek en Dorpscentrum tot Rookschool en gedreven ondernemers die kunst of cultuur verkopen. Komende weken stellen de deelnemers zich in deze rubriek voor.

Deze week: Stichting Erfgoed Oud-Poelgeest. Landgoed Oud-Poelgeest is een historische buitenplaats in Oegstgeest. In het prachtige parkbos liggen meerdere rijksmonumenten: het kasteel uit 1668, het 19e-eeuwse koetshuis, de tuinmanswoning, een kapel en een waterput uit 1550. Het landgoed is eigendom van de gemeente Oegstgeest en de Stichting Erfgoed Oud-

Poelgeest is erpachter. Doelstelling is het parkbos en de monumenten in oude luister te herstellen. Belangrijke restauraties hebben al plaats gevonden en staan ook voor de komende jaren nog op stapel. Om de kosten daarvan te dekken worden Kasteel en Koetshuis verhuurd aan Hotel Oud-Poelgeest BV die veel te bieden heeft: naast de hotelkamers zijn er prachtige zalen voor congressen en vergaderingen, maar ook voor sfeervolle bruiloften, partijen en diners. Bezoekers dragen daadwerkelijk bij aan herstel en instandhouding van het historische erfgoed. Het landgoed is vrij toegankelijk voor publiek en biedt regelmatig plaats aan buitenactiviteiten. Er vinden culturele manifestaties, rondleidingen en schoolbezoeken plaats. Een grote groep vrijwilligers is betrokken bij het onderhoud van het parkbos. Deelname aan het Platform maakt het mogelijk partijen (beter) te leren kennen en te komen tot verrassende samenwerkingen met organisaties en mensen die zich inzetten voor cultuur en erfgoed.

De historische buitenplaats Landgoed Oud-Poelgeest. | Foto Niels van Weeren

Nieuws K&O Oegstgeest

CURSUSSEN ■ Volksuniversiteit K&O Oegstgeest organiseert de komende weken weer diverse interessante activiteiten.

Linda Sloterdijk laat aan de hand van verschillende technieken (onder andere stempelen, sjabloneren en tekenen) en materialen (onder andere aquarel-, acrylverf, stiften en inkt) zien hoe deelnemers hun eigen dagboekje kunnen maken. Belevissen, gedachten of mooie quotes komen tot uiting in een klein kunstwerkje. Op 8 maart is de eerste van vijf bijeenkomsten **Art Journaling**, aanvang 19.30 uur. Prijs € 78,- excl. materiaalkosten € 6,-.

Onder leiding van Monique Shaw gaat op 6 maart een nieuwe cursus **Fotografie voor gevorderden** van start. Een speelse cursus, waar met name de mensen die al wat langer fotograferen en de basisinstellingen van hun camera goed beheersen, veel inspiratie kunnen op doen. Start maandagavond 6 maart. Prijs € 95,- voor zes lessen.

Inmiddels zijn de meeste reguliere groepen weer gestart. Het is bijna altijd mogelijk om later in te stromen. Volksuniversiteit K&O Oegstgeest, Lange Voort 2u. Secretariaat geopend van 9.00 tot 13.00 uur. Telefoonnummer (071) 5172365. www.ko-oegstgeest.nl

Geef mij maar een boek

LEZEN ■ Afgelopen vrijdag is de landelijke boekhandel-actie 'Geef mij maar een boek' van start gegaan.

Een van de bekendste Nederlandse kinderboeken 'Achtste-groepers huilen niet' van Jacques Vriens kost tijdelijk maar 2 euro. Dit ter bevordering van lezen onder jongeren. Door elk jaar een boek te kiezen dat, zolang de voorraad strekt, voor een prikkie te koop is, kan werkelijk iedereen kennis maken met de kroonjuwelen van de Nederlandse jeugdliteratuur. Ook scholen zijn uitgenodigd om samen met de boekhandel aan dit initiatief mee te doen.

In de Rijnlandse Boekhandel werden de eerste exemplaren gratis uitgereikt aan een aantal kinderen.

